Prabhat Kids School, Akola 2025-26
(CBSE Affiliation No. 1130426)

Std.VI Section : ____________ Subject : Sanskrit Marks : 80

Date : ______________ Term-I

Name :____ Roll No. ____________ Time : 3 Hrs.

खण्ड: 'क'

(अपठित अवबोधनम्)

प्रश्न १ : अधोलिखितं अपठितं गद्याशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। १० अङ्का:

'दिल्लीनगरम्' इति भारतस्य राजधानी। अस्या: प्राचीनं नाम 'इन्द्रप्रस्थम्' अस्ति। 'नई दिल्ली' इति स्थाने केन्द्रियप्रशासनस्य कार्यालया: सन्ति। भारतस्य राष्ट्रपति:, उपराष्ट्रपति:, प्रधानमन्त्री, अन्ये अपि सर्वे केन्द्रियमन्त्रिण: सांसदा: च दिल्लीनगरे एव निवसन्ति। दिल्लीनगरं सर्वस्य आकर्षणकेन्द्रम् अस्ति। अत्र दूरदर्शनकेन्द्रम् अस्ति। दिल्ली शिक्षाया: अपि प्रमुखं केन्द्रम् अस्ति। अत्र दिल्लीविश्वविद्यालय:, जवाहरलालनेहरूविश्वविद्यालय: केन्द्रीयसंस्कृत–विद्यापीठश्च सन्ति। दिल्ली भारतस्य हृदयम् इव अस्ति।

प्रश्ना:

I) एकपदेन उत्तरत। (केवलं प्रश्नद्वयम्) (२ अङ्का:)

१) शिक्षाया: प्रमुखं केन्द्रं किम् अस्ति।?

२) दिल्लीनगरस्य प्राचीनं नाम किम् अस्ति?

३) दिल्ली कस्य हृदयम् अस्ति?

II) पूर्णवाक्येन उत्तरत। (केवलं प्रश्नद्वयम्) (४ अङ्का:)

१) दिल्लीनगरे के के निवसन्ति?

२) दूरदर्शनकेन्द्रं कुत्र अस्ति?

३) दिल्लीनगरं कस्य आकर्षणकेन्द्रम् अस्ति?

III) निर्देशानुसारम् उत्तरत। (केवलं प्रश्नत्रयम्) (३ अङ्का:)

१) 'दिल्ली शिक्षाया: अपि प्रमुखं केन्द्रम् अस्ति।' अत्र किं अव्ययपदं अस्ति।

क) प्रमुखम् ख) अपि ग) केन्द्रम् घ) अस्ति

२) 'अस्ति' पदस्य बहूवचनं किम्?

क) स्त: ख) अस्ति ग) सन्ति घ) स्म:

३) 'प्राचीनम्' इति पदस्य विलोमपदं किम्

क) आधुनिकम् ख) खगोल ग) तत्र घ) अत्र

४) 'भारतस्य' पदे विभक्ति: का?

क) प्रथमा ख) द्वितीया ग) षष्ठी घ) सप्तमी

IV) गद्यांशस्य कृते उचितं शीर्षकं लिखत। (१ अङ्क:)

Sample Paper Prabhat Kids School, Akola

खण्डः 'ख'

(रचनात्मक कार्यम्)

प्रश्न २ : अधोदत्ते चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषायाः सहायतया पञ्च वाक्यानि रचयत। **५ अङ्काः**

(मञ्जूषा – पुष्पाणि, विद्यालयस्य, सन्ति, एतत्, चित्रम्, खेलन्ति, अस्ति, बालकाः, हंसाः, तरन्ति, वृक्षः, विशालः, खगाः, अस्ति, उत्पतन्ति)

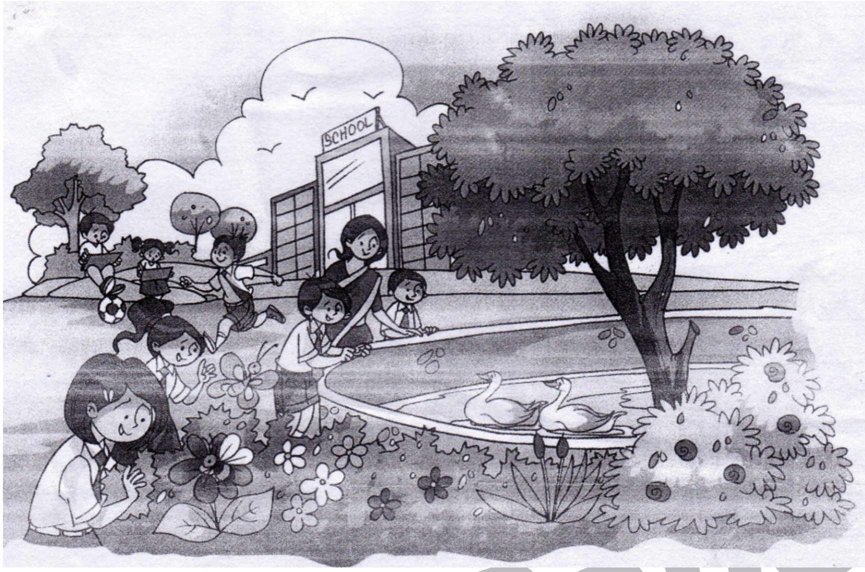

प्रश्न ३ : मञ्जूषायाः सहायतया संवादं पूरयत। **५ अङ्काः**

(मञ्जूषा – आकाशे, अस्ति, पश्यसि, बहिः, उत्पतन्ति)

दिव्या – त्वम् इदं चित्रं (१) ....।

रश्मि – आम्! अतिशोभनम् (२) ....।

दिव्या – (३) .... खगाः प्रसन्नाः सन्ति।

रश्मि – ते इतस्ततः (४) ....।

दिव्या – त्वम् गृहात् (५) .... आगच्छसि।
तत्र आवाम् सूर्योदयं पश्याव:।

Sample Paper
Prabhat Kids School, Akola

प्रश्न ४ : मञ्जूषायाः सहायतयाः कथां पूरयत। **५ अङ्काः**

(मञ्जूषा – खगाः, वटवृक्षः, वृक्षात्, वानरः, गृहस्य)

यमुनातीरे एकः (१)............ आसीत्। तस्मिन् वृक्षे स्वपरिश्रमेण निर्मितेषु नीडेषु (२)........... सुखेन वसन्ति स्म। तत्र वृक्षे कश्चित् (३) .... अपि वसति स्म। एकदा वानरः वृष्टिजलेन अतीव आर्द्रः कम्पितः च अभवत्। खगाः शीतेन कम्पमानं तं वानरम् अवदन् – "भो वानर! त्वं कष्टम् अनुभवसि। तत् कथं (४) .... निर्माणं न करोषि।" सः वानरः एतत् श्रुत्वा अचिन्तयत् – "अहो! एते क्षुद्राः खगाः मां निन्दन्ति।" अतः सः वानरः क्रोधेन खगानां नीडानि (५) .... अधः अपातयत् अनश्यत् च। नीडैः सह खगानाम् अण्डानि अपि नष्टानि जातानि।

उक्तं च – 'उपदेशो हि मूर्खाणां प्रकोपाय न शान्तये।'

खण्डः 'ग'

(व्याकरणम्)

प्रश्न ५ : वर्णविच्छेदनं कुरुत। (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **४ अङ्का:**

१) कण्ठ: – २) वर्ण: – ३) अज: –

४) वधू: – ५) ज्ञानम् –

प्रश्न ६ : रिक्तस्थानानि पूरयन्तु। (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **४ अङ्का:**

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
पत्रम्	१)	पत्राणि
चित्रम्	चित्रे	२) ....
३)	गृहे	४) ....
वनम्	५)	वनानि

प्रश्न ७ : पदानि चित्वा लिङ्गानुसारं उचितं स्थाने पूरयत। (केवलं प्रश्नअष्टशब्दा:) **४ अङ्का:**

(मञ्जूषा – सैनिक:, गायिका, महिषी, जलम्, चषक:, द्वारम्, अजा, वृक्ष:, वातायनम्)

एष: (पुल्लिंग)	एषा (स्त्रीलिंग)	एतत् (नपुसकलिंग)
....	....	....
....	....	....
....	....	....

Sample Paper
Prabhat Kids School, Akola

प्रश्न ८ : उचितेन क्रियापदेन रिक्तस्थानं पूरयन्तु। (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **४ अङ्का:**

१) लेखक: .... (लिखति / लिखन्ति)

२) नर्तका .... (नृत्यत: / नृत्यन्ति)

३) चालक: .... (चालयति / चालयन्ति)

४) अहम् .... (वदति / वदामि)

५) त्वम् .... (वदसि / वदथ:)

प्रश्न ९ : अधोलिखितेषु वाक्येषु मञ्जूषात: उचितै:, सर्वनामपदै:, रिक्तस्थानानि पूरयन्तु।(केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **४ अङ्का:**

(मञ्जूषा – त्वम्, अहम्, वयं, यूयं, आवां)

१) विद्यालये .... स्म:। २) अत्र .... अस्मि।

३) मञ्चे .... नर्तक्य: स्थ। ४) .... वदसि।

५) .... शिक्षकौ स्व:।

प्रश्न १० : अधोलिखितेभ्य: वाक्येभ्य: अव्ययपदानि चित्वा लिखन्तु। (केवलं प्रश्नपञ्चकम्) ५ अङ्का:

अव्ययपदानि

१) एक: वानर: वृक्षस्य उपरि तिष्ठति। ....
२) स: फलानि अध: क्षिपति। ....
३) एक: वानर: सर्वत्र भ्रमति। ....
४) अमित: गृहात् बहि: गच्छति। ....
५) तत्र एक: बिडाल: अस्ति। ....
६) बिडाल: गृहस्य अन्त: प्रविशति । ....

खण्ड: 'घ'

(पठित अवबोधनम्)

प्रश्न ११ : अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। ५ अङ्का:

राधिका एषु दिनेषु कूर्दमाना **एव** चलति। **यत:** गृहे नूतना: अतिथय: सन्ति। ते **च** विशिष्टा: सन्ति। माता, पुत्रौ, पुत्र्यौ च मिलित्वा ते **तत्र** पञ्च सन्ति। अहोरात्रं तस्या: चिन्ता **एकत्र एव**। गृहस्य छद्या: **उपरि**। **तत्र** एव तस्या: मन: अस्ति। कुतूहलम् अस्ति, के ते इति? ते न अन्ये, **काचित्** मार्जारी तस्या: चत्वार: शावका: च। आम्, ते एव विशिष्टा: अतिथय:। सा तु तेषा नामानि अपि चिन्तितवती – तन्वी, मृद्वी, शबल:, भीम: च इति। तन्वी आकृत्या सुन्दरी, मृद्वी स्पर्शेन अतीव कोमला।

I) एकपदेन उत्तरत। (केवलं प्रश्नद्वयम्) (१ अङ्क:)

१) गृहे कति अतिथय: सन्ति?
२) राधिका कथं चलति स्म?
३) शावका: कति सन्ति?

II) पूर्णवाक्येन उत्तरत। (केवलं प्रश्नैकम्) (२ अङ्का:)

१) मार्जारीशावकानां नामानि कानि?
२) के मिलित्वा पञ्च सन्ति?
३) का स्पर्शेन अतीव कोमला?

III) निर्देशानुसारम् उत्तरत। (केवलं प्रश्नद्वयम्) (२ अङ्का:)

१) 'अहोरात्रं' पदस्य अर्थं चित्वा लिखत।
क) सम्पूर्णे दिने ख) रात्रि: ग) दिनम् घ) दिन–रात्र

२) 'ते च विशिष्टा: सन्ति।' एतस्मिन् वाक्ये अव्ययपदं किम्?
क) विशिष्टा: ख) च ग) ते घ) सन्ति

३) 'उपरि' पदस्य विलोमपदं चित्वा लिखत।
क) अध: ख) अत्र ग) अपि घ) सर्वत्र

४) 'राधिका एषु दिनेषु कूर्दमाना एव चलति।' एतस्मिन् वाक्ये क्रियापदं किम्?
क) एषु ख) चलति ग) एव घ) राधिका

Sample Paper
Prabhat Kids School, Akola

प्रश्न १२ : अधोलिखितं पद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। **५ अङ्का:**

शूरा वयं धीरा वयं वीरा वयं सुतराम्
गुणशालिनो बलशालिनो जयगामिनो नितराम्।।
दृढमानसा गतलालसा: प्रियसाहसा: सततम्
जनसेवका अतिभावुका: शुभचिन्तका नियतम्।।
धनकामना सुखवासना न च वञ्चना हृदये।
अर्जस्वला वर्चस्वला अतिनिश्चला विजये।।

I) एकपदेन उत्तरत। (केवलं प्रश्नद्वयम्) **(१ अङ्क:)**

१) वयं कीदृशा: मानसा: स्म: ?
२) शुरा: के ?
३) वयं किं चिन्तका स्म: ?

II) पूर्णवाक्येन उत्तरत। (केवलं प्रश्नैकम्) **(२ अङ्का:)**

१) वयं के ?
२) वयं कीदृशा: साहसा: स्म: ?
३) किं वञ्चना हृदये न ?

III) निर्देशानुसारम् उत्तरत। (केवलं प्रश्नद्वयम्) **(२ अङ्का:)**

१) वयं पदस्य एकवचनं चिनुत।
क) अहम् ख) त्वम् ग) आवाम् घ) युवाम्
२) 'वयम्' पदस्य कृते उचितं क्रियापदं चिनुत।
क) पठामि ख) पठाम: ग) पठाव: घ) पठथ:
३) 'प्रिय:' पदस्य विलोम पदं चिनुत।
क) सप्रिय: ख) अप्रिय: ग) प्रियम: घ) सर्वम्

Sample Paper
Prabhat Kids School, Akola

प्रश्न १३ : प्रश्ननिर्माणं कुरुत। (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **४ अङ्का:**

१) गोपाल: <u>दशवादने</u> कार्यालयं गच्छति।
२) <u>बालिका</u> धावति।
३) <u>पत्रम्</u> पतति।
४) <u>शुक:</u> वदति।
५) <u>तानि</u> पुष्पाणि।

प्रश्न १४ : उचितेन पदेन रिक्तस्थानं पूरयन्तु। (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **४ अङ्का:**

१) नायिका ....। (नृत्यत: / नृत्यति)
२) बालक: ....। (लिखति / लिखत:)
३) फलानि ....। (पतति / पतन्ति)
४) छात्रौ ....। (क्रीडत: / क्रीडन्ति)

५) महिला: ....। (वदन्ति / वदति)

प्रश्न १५ : समयं संख्याभि लिखन्तु। (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **४ अङ्काः**

१) सार्ध दशवादनम् –

२) दशवादनम् –

३) सपाद षड्वादनम् –

४) सार्ध चतुर्वादनम् –

५) पादोन एकादशवादनम् –

प्रश्न १६ : अधोलिखितानि पदानि परस्परं संयोज्य वाक्यानि लिखत। (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **४ अङ्काः**

क	**ख**	
१) अहम्	क) पठसि	____________
२) आवाम्	ख) पठथ	____________
३) वयम्	ग) पठाव:	____________
४) त्वम्	घ) पठामि	____________
५) यूयम्	ङ) पठाम:	____________

प्रश्न १७ : शब्दान् अर्थैः सह मेलयत। (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) **४ अङ्काः**

क	**ख**
१) प्रतिदिनम्	क) निश्चित
२) वन्दनम्	ख) पराक्रमी
३) दृढमानसा	ग) हर दिन
४) नियतम्	घ) अभिवादन
५) शूराः	ङ) दृढमन वाले

Sample Paper
Prabhat Kids School, Akola